

## ТЕЗИ ВИСТУПУ

ректора НГУ, академіка НАН України Півняка Г.Г.

зі звітом про результати роботи за 2015 рік  
і завдання університету на наступний рік

Суспільству потрібна цілісна, компетентна особа, здатна до здійснення **складних форм інтелектуальної діяльності. Професія інженера** стає однією з найважливіших за мірою впливу результатів праці як на розвиток економіки, так і на долі планети і людства. Подібні обставини зумовили **підвищення ролі вищих технічних навчальних закладів.**

Для нас сучасна **інженерна освіта** – процес і результат цілеспрямованого комплексного виховання і навчання фахівців у галузі техніки і технологій.

**Прийнятий закон України «Про вищу освіту»** – це системна реформа, чітко вивіреним проектом кардинальних змін, що чекають українське суспільство. Закон покликаний надати більше **автономії** вищим навчальним закладам, **академічної свободи** викладачам та студентам, **підвищити конкурентоспроможність наших дипломів та інтегрувати національну систему освіти** в європейський академічний простір.

Головна можливість, яку закон дає університетам, — **працювати самостійно і здійснювати права автономії.**

**Україна обрала європейський шлях розвитку** з високими стандартами життя. Для цього необхідно **стимулювати розвиток людського капіталу** – найціннішого ресурсу країни в сучасному світі. Цей **напрямок визначено як ключовий в усіх сферах діяльності Національного гірничого університету.** У минулому навчальному році університетом здійснено **результативні кроки.**

Одне з **найважливіших завдань** гірничого університету – це **інтернаціоналізація** освіти. Тому в НГУ ведеться робота по залученню іноземних викладачів для роботи за міжнародними освітніми програмами.

Університет веде роботу зі створення двомовного навчального середовища. Успішно виконуються інноваційні проекти спільно з потужними вітчизняними і зарубіжними високотехнологічними компаніями (фірмами). На провідних кафедрах університету організовано навчання студентів за європейськими стандартами.

Головну цінність визнаного університету представляють його наукові школи, що створюються десятиліттями. За такою оцінкою Національний гірничий університет має вагомі наукові досягнення.

В Україні Національний гірничий університет – **єдина визнана школа з підготовки гірничих інженерів нової генерації** та проведення комплексу фундаментальних і прикладних наукових досліджень, що стають базою високоефективного використання природних ресурсів та створення високотехнологічного виробництва в Україні.

Розроблено і прийнято Вченою радою Стратегію (29 грудня 2014 року) та Програму (24 березня 2015 року) розвитку Державного ВНЗ «Національний гірничий університет» на період до 2025 року.

**Головна мета Програми:** Національний гірничий університет повинен увійти до п'ятірки провідних університетів України та **500** університетів світу завдяки значним досягненням у сфері наукових досліджень та створенню системи освіти.

За минулий рік були, на жаль, *допущені помилки*, прояви нерозуміння, як працювати в нових умовах. **Завдяки фахівцям і провідним кафедрам, достойно завершено 2015 рік і отримано важливі результати в усіх сферах діяльності**, що дано в звіті.

## **ІННОВАЦІЙНІ РЕЗУЛЬТАТИ ДІЯЛЬНОСТІ УНІВЕРСИТЕТУ ЗА 2015 РІК**

➤ **Забезпечено на необхідному рівні** фінансування всіх напрямів діяльності університету за рахунок державного бюджету та ресурсів науково-технічного співробітництва з національними й міжнародними центрами і компаніями.

➤ **Університет у 2015 році отримав за рішенням Пленуму Комітету дві Державні премії України в галузі науки і техніки** (професор Бузило В.І. та доцент Павличенко А.В.; професор Дудля М.А.) та **Премію Президента України для молодих вчених** (кандидати технічних наук Дубицька М.С., Кравченко К.В., Халимендик О.В.).

➤ **За результатами рейтингу «ТОП-200 Україна»** гірничий університет посів **7-ме** місце. Серед **286** вищих навчальних закладів України за результатами консолідованого рейтингу («ТОП-200 Україна», «Webometrics» та «Scopus») НГУ посів **21** місце; в рейтингу «Webometrics» – **9-те** місце; за сумою показників в рейтингах «ТОП-200 Україна» та «Webometrics» – **6-те** місце.

У рейтингу QS «Європейські країни, що розвиваються, та Центральна Азія» університет посів **149** позицію.

➤ **Успішно виконано Прийом 2015 року серед п'яти ВНЗ України.**

- **Здійснюється цілеспрямована робота по імплементації Закону України «Про вищу освіту».**
- **Продовжено роботу** по створенню системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти.
- **Розпочато впровадження нового Переліку** галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти.
- **Здійснено оснащення навчального процесу новою обчислювальною технікою:** кількість комп'ютерів збільшено на **138** одиниць; WI-FI-покриття становить **90 %** території університету, вдвічі зросла швидкість роботи в освітніх мережах.
- **Розширено мовну підготовку** викладачів та студентів, що буде сприяти їх більшій мобільності.
- **Продовжено навчання за міжнародною магістерською програмою згідно з проектом Міжнародного університету ресурсів IUR.**
- **Покращено організацію і проведення практичної підготовки студентів** на сучасних високотехнологічних виробництвах енергетичної й вугільної промисловості за кордоном.
- **Забезпечено фінансування** наукових досліджень за рахунок коштів державного бюджету і госпдоговорів на рівні понад **8** млн. грн.
- **Створено регіональний контактний пункт** програми ЄС «Горизонт – 2020».
- **Державний департамент інтелектуальної власності зареєстрував торговельну марку «Національний гірничий університет».**
- **Університет** протягом 2011-2014 рр. **вийшов на щорічну публікацію** у видавництві CRC Press / Balkema («Taylor & Francis Group») збірників наукових праць.
- **В університеті створено коворкінг-центр інновацій** як студентський простір взаємодії.
- **Погоджено та реалізується** довгострокова програма взаємодії НГУ з науковими центрами Німеччини і Польщі щодо пільгового використання унікального обладнання для виконання досліджень та експериментів, здійснення освітніх проектів у форматі академічної мобільності.
- **Університет є співвиконавцем 7 міжнародних наукових, 22 освітніх проектів та 40 програм.** Завершено виконання *трьох* проектів ТЕМПУС, а з жовтня 2015 р. почалася реалізація ще *чотирьох* науково-освітніх проектів за програмою «Еразмус+», що отримали фінансування на 2016 рік.
- **Створено Інститут міжнародних освітньо-наукових програм.**

➤ **Британська Рада в Україні** дала високу експертну оцінку викладачам кафедри іноземних мов і профільних кафедр у реалізації англійських програм підготовки.

➤ **За підтримки** Британської Ради в Україні університет отримав право на виконання масштабного проекту «Англійська для університетів» (залучено понад **500** викладачів, науковців і студентів НГУ).

➤ **Спільно з ТУ «Фрайберзька гірничо-академія» реалізовано проект** студентського самоврядування (семінари, практика, обмін досвідом).

➤ **В університеті створено** необхідні можливості для залучення кожного студента до реалізації власного потенціалу.

➤ **Головний здобуток:** наші випускники, студенти і наукова молодь у ці складні для країни часи випробувань демонструють відданість Україні, гірничому університету, високий патріотизм та громадський обов'язок.

➤ **Сьогодні волонтерський рух,** надання допомоги медикам є доброю ініціативою молоді НГУ. Це знаковий, визнаний країною результат діяльності Національного гірничого університету, нашої молоді.

➤ **Університет протягом п'яти років посідає провідні місця** за результатами рейтингів.

➤ **Отримано чотири премії Президента України для молодих вчених:** **2010** рік – професор Довбніч М.М., Дем'янець С.М., Віктосенко І.А.; **2011** рік – доцент Колосов Д.Л.; **2013** рік – доценти Яворський А.В. та Яворська О.О.; **2015** рік – кандидати технічних наук Дубицька М.С., Кравченко К.В., Халимендик О.В.

➤ **Отримано сім Державних премій України в галузі науки і техніки:** **2011** рік – професори Випанасенко С.І., Соколов В.В., Шкрабець Ф.П.; **2012** рік – професор Крисін Р.С.; **2013** рік – професор Дідик Р.П.; професори Бешта О.С. та Самуся В.І.; **2014** рік – професори Сдвижкова О.О. та Курінний В.П.; **2015** рік – професор Бузило В.І. та доцент Павличенко А.В.; професор Дудля М.А.

### *Освітня діяльність*

➤ **Університет отримав право** здійснювати підготовку фахівців згідно з Переліком–2006 та Переліком–2010 з **18** галузей знань (майже **40** % від загальної кількості галузей знань України) за **31** напрямом підготовки і **51** спеціальністю.

➤ **Успішно виконано план державного замовлення прийому 2011-2015** років.

➤ **Продовжено впровадження** у навчальний процес сучасних інформаційних технологій та програмних продуктів.

- **Здійснено оснащення** навчального процесу новою обчислювальною технікою, *WI-FI*-покриття становить **100 %** території університету, вдвічі зросла швидкість роботи в освітніх мережах, студенти мають безкоштовне підключення до мережевих ресурсів університету, мереж Internet, *GEANT2* і віддалених ресурсних центрів України.
- Створено нову систему практичної підготовки студентів в сучасних умовах.
- Запропоновано систему мотивації отримання знань.
- Створено Центр фундаментальної підготовки для студентів, аспірантів та молодих вчених.
- Реалізовано програму підготовки фахівців англійською мовою з напрямів «Електромеханіка» та «Гірництво».
- Започатковано Українсько-Британський освітній проєкт (2012 рік) спільно з Лондонським університетом.
- Забезпечено застосування сучасних технологій організації та ведення процесу навчання – дистанційної форми *e-освіти*.
- Створено умови для розвитку творчих здібностей студентів і науковців.
- Отримано міжнародну акредитацію (2012 рік) та забезпечено виконання навчальної програми *MBA* за підтримки Франклін Університету (США).

### *Науково-інноваційна діяльність*

- **Обсяг фінансування** досліджень за рахунок держбюджету склав понад **26** млн. грн. (**105** НДР).
- **Науковцями і студентами університету** отримано **384** патенти (щорічно – більше **75** патентів).
- **Спільно із закордонними компаніями** виконано **23** науково-дослідних роботи.
- **Здобувачами університету захищено 181** кандидатську (три мали подвійний захист в НГУ і ТУ «Фрайберзька гірнична академія», Німеччина) та **44** докторських дисертації.
- **Міжнародна академія авторів наукових відкриттів та винаходів двічі визнавала наукові відкриття** вчених університету.
- Створено науково-навчальний центр «Проблеми високо-ефективного використання енергетичного потенціалу геотехнічних систем України».
- **Здійснено з високою результативністю виконання важливих технологічних проєктів з національним бізнесом.**

➤ **Фахове** видання "Науковий вісник НГУ" включено до міжнародної наукометричної бази даних *SciVerse Scopus*.

➤ **Розширено** науково-технологічні й академічні контакти з високотехнологічними компаніями.

➤ **Погоджено та реалізується** довгострокова програма взаємодії НГУ з науковими центрами Німеччини і Польщі щодо пільгового використання унікального обладнання для виконання досліджень та експериментів, здійснення освітніх проектів у форматі академічної мобільності.

### *Міжнародна діяльність*

➤ **Університет сьогодні є членом 15** міжнародних освітянських та наукових організацій.

➤ **Успішно реалізується** принцип мобільності студентів та професорсько-викладацького складу. За **5** років близько **200** викладачів та науковців і **800** студентів пройшли стажування в провідних університетах та наукових центрах Європи США, Канади.

➤ **За участю закордонних партнерів** в університеті створено авторизовані навчальні центри і лабораторії.

➤ **За п'ять років** університет став співвиконавцем **12** міжнародних наукових та **29** освітніх проектів, більше **40** міжнародних програм. Здобутки університету репрезентовано на **60** міжнародних виставках у галузі науки, освіти, технологій.

➤ **Отримано** гранти на виконання **3** науково-освітніх проектів за програмою *ТЕМПУС* і **4** – за програмою «Еразмус+».

➤ **За участю університету** створено (**2012** рік) Всесвітній Форум університетів ресурсів зі сталого розвитку *WFURS*.

### *Гуманітарна сфера*

➤ **Студентською молоддю** продемонстровано високий рівень національного патріотизму на сучасному етапі розвитку держави.

➤ **Удосконалення та практичного досвіду набула система студентського самоврядування.**

➤ **Досягнуто якісно нових змін** у формуванні національної свідомості та загальної культури студентської молоді.

➤ **Досягнуто високих спортивних результатів** студентської молоді.

➤ **Здійснено розвиток** Інституту гуманітарних проблем університету.

## **Фінансово-економічна діяльність**

- **Забезпечено фінансову стабільність** і життєдіяльність університету, підтримано необхідний рівень соціального захисту студентів, викладачів та співробітників.
- **Зміцнено матеріальну базу університету** за участю національних і міжнародних компаній і фірм.

## **УНІВЕРСИТЕТ У МІЖНАРОДНИХ І НАЦІОНАЛЬНИХ РЕЙТИНГАХ**

Високий рейтинг – важливий показник елітності університету. Здобуття і його підтримка – головне завдання навчального закладу. Рейтинг університету безпосередньо відображається на його добробуті.

Конкуренція в галузі освіти властива всім країнам із ринковими відносинами, але особливо гостро вона розгортається саме в тих країнах, де є елітні університети.

Фінансові донори надають перевагу успішним, перспективним університетам, інвестуючи в їхні найперспективніші проекти.

Одна з **головних особливостей елітних університетів** – поєднання навчання з науково-дослідною роботою, **висока наукоємність навчальних дисциплін, активна участь у міжнародних і національних наукових програмах, висока якість технічного обладнання наукових лабораторій, велика кількість грантів і міжнародних премій, отриманих університетом.**

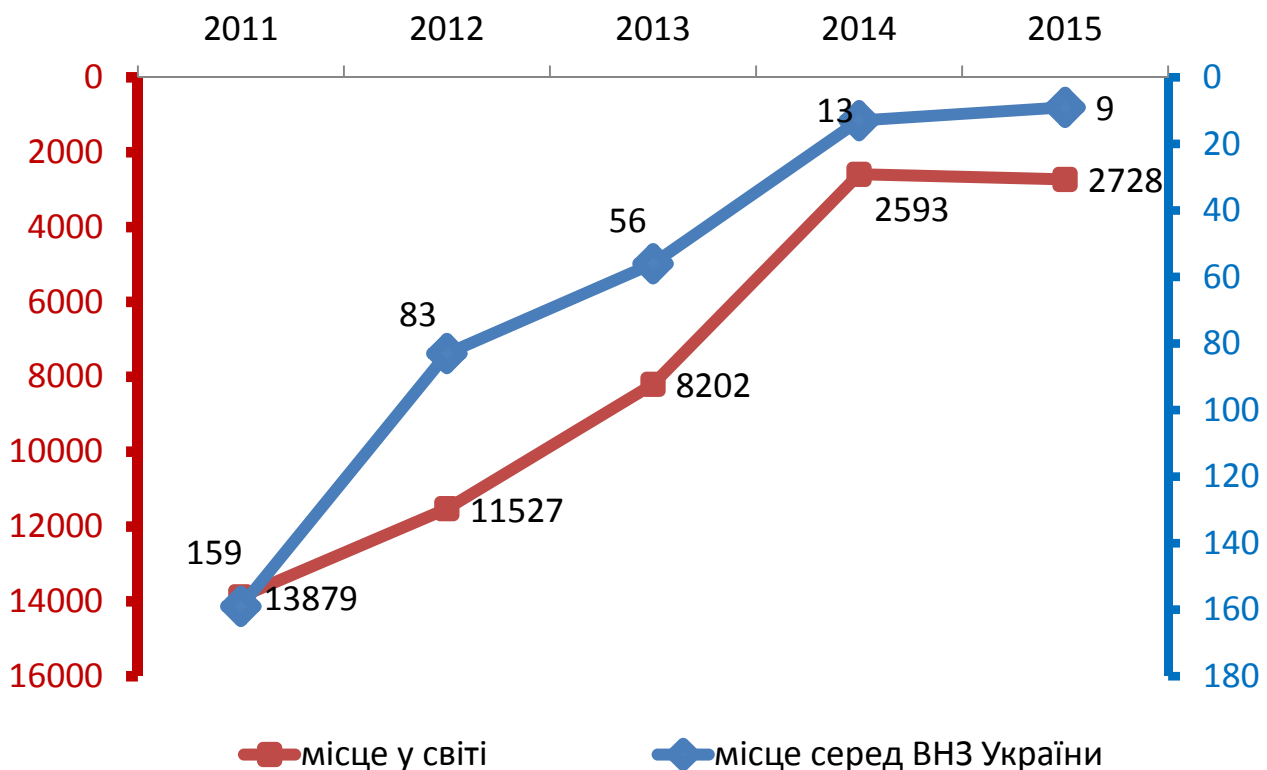
Рейтинг – важливий інструмент маркетингу з усіма наслідками, що випливають з цього. Він визначає «ринкову вартість» університету.

**Вебометричний рейтинг університетів світу (Webometrics ranking of world's universities)** – один з найбільш авторитетних рейтингів у міжнародному освітньому середовищі.

У 2015 р. Національний гірничий університет увійшов до десятки кращих, посівши **дев'яте місце** (покращення на **4** позиції) у міжнародному Інтернет-рейтингу українських ВНЗ «Webometrics-2015» (рис. 1).

Аналіз структури показників рейтингових систем свідчить про *неповну реалізацію наукового та освітнього потенціалів університету*. Згідно з рейтингом «Наука України в дзеркалі наукометричної бази даних SciVerse Scopus» Національний гірничий університет посідає 88 місце (у 2013 р. – 82 місце).

НГУ займає 21 місце у загальному рейтингу, що враховує інтегральні показники рейтингів «ТОП-200 Україна», «Webometrics», «Scopus». Високі рейтингові показники свідчать про ефективну системну роботу, що проводиться вченими і викладачами університету.



**Рис. 1. Позичіонування університету в рейтингу Webometrics**

*Рейтинг на основі середнього балу зарахованих* на відповідний напрям дає змогу оцінити конкурентну позицію на ринку освітніх послуг.

**Високі рейтингові показники** (данні вступної кампанії 2014 року) за середнім балом абітурієнта серед ВНЗ в економічних, інженерних напрямках (менеджмент – 5 місце серед 50 ВНЗ, маркетинг – 3 серед 48 ВНЗ, гірництво – 5 серед 9 ВНЗ, електромеханіка – 4 серед 28 ВНЗ, електротехніка та електротехнології – 10 серед 34 ВНЗ, програмна інженерія – 14 місце серед 37 ВНЗ) свідчать про **впевнено високий пріоритет**, що займає університет у **побажаннях абітурієнтів**.

Відповідно до рейтингу QS Національний гірничий університет у 2015 році посів **149** позицію в рейтингу «Європейські країни, що розвиваються, та Центральна Азія». При цьому позиція нашого ВНЗ серед українських вишів була **9-та**.

Причини, що не дозволили Національному гірничому університету потрапити до числа **500** найкращих вищих навчальних закладів світу:



- *слабка пізнаваність* на світовому ринку вищої освіти;
- *недостатній розвиток системи викладання* дисциплін англійською мовою й обмежений перелік англомовних дисциплін;
- *неструктурованість організацій роботодавців* та об'єктивні труднощі, які заважають системній взаємодії Національного гірничого університету з цією категорією експертів.

Для **забезпечення результативності** роботи професорсько-викладацького складу, орієнтованої на кінцевий результат, **потрібна реалізація наступних заходів:**

- системна робота з роботодавцями та експертами;
- формування англомовного інформаційного простору університету.

## ОСВІТНЯ ДІЯЛЬНІСТЬ

Сьогодні «Національний гірничий університет» має можливість здійснювати підготовку фахівців за **31** напрямом підготовки і **51** спеціальністю. Акредитовано 2 напрями підготовки та 4 спеціальності.

*Контингент студентів по університету*, разом с технікумами та коледжем, складає **11 738** осіб. **Кількість відрхованих за академнеуспішність** студентів за останні два роки **стабілізувалась**.

Створюється система внутрішнього забезпечення якості надання освітніх послуг.

Введення нових стандартів освіти, націлених на зменшення кількості аудиторних годин і акцентування процесу навчання на самостійну роботу студента, привело викладачів до необхідності перебудови змісту курсів дисциплін до нових стандартів та використання нових технологій навчання.

Враховуючи введення нового Переліку спеціальностей, виникла необхідність створення Переліку спеціальностей та адаптації до нового Переліку існуючих в університеті спеціальностей.

**Необхідно розробити протягом навчального року освітні програми, навчальні плани** підготовки здобувачів вищої освіти згідно з вимогами Закону України «Про вищу освіту».

Проводиться порівняння результатів незалежного тестування і результатів вхідного ректорського контролю з математики, фізики й української мови. На всіх факультетах **показники успішності та якості ректорського контролю нижчі, ніж ті самі показники незалежного тестування**.

Проводився ректорський контроль залишкових знань у студентів з дисциплін соціально-гуманітарного та природничо-наукового циклу.

Абсолютна успішність на ректорському контролі склала **91,6%** з іноземної мови, **98,0 %** з історії української культури та **95,1%** з інформатики, що нижче ніж на екзаменах. Якість на ректорському контролі з усіх дисциплін нижче екзаменаційної, тільки з однієї дисципліни – «Філософія» – якість вище екзаменаційної на **4,1 %**.

На жодній кафедрі (факультеті) **не започатковано єдиної системи оцінювання рівня досягнень студентів**. Автоматизований контроль, що забезпечує об'єктивність оцінки, використовують лише **24 %** кафедр.

Абсолютна успішність за весняний семестр 2014/15 навчального року тільки по екзаменах склала **86,1 %**, що на **2,9%** нижче, ніж у 2013/14 навчальному році (**89,0**). Найвища абсолютна успішність на юридичному факультеті – **97,4 %**.

Діє програма **поглибленого вивчення студентами іноземної мови**. Сьогодні студентам пропонується **22** дисципліни з викладанням англійською мовою.

Відповідно до угоди про співпрацю між НГУ і ДТЕК в університеті організовано групу професійного особистісного росту спеціалістів та магістрів гірничого й інших технічних факультетів.

Факультет інформаційних технологій упродовж **3-х** років брав участь у реалізації двох проектів програми «Tempus». У роботі по проектах брали участь **10** викладачів факультету і **15** студентів. Результатом роботи по проектах стало створення двох центрів: Центра інформаційних ІТ-рішень, Центра проблем зв'язку вищої освіти і потреб ринку праці. Зарубіжними партнерами у рамках проектів «Tempus» для університету безкоштовно поставлено устаткування більш ніж на **300** тис.грн.

На кафедрі СЕП розроблено **8 лабораторних робіт та стендів**, у т.ч. за участю спеціалістів «ДТЕК Дніпрообленерго». **Кафедрою електропривода створено три нових лабораторних стенди** з програмованим логічним контролером. **Кафедрою відновлюваних джерел енергії** уведено до навчального процесу **8 нових лабораторних стендів**. У лабораторному практикумі з **фізики** застосовувались **6 нових лабораторних робіт** з фізики напівпровідників і твердого тіла.

За останні п'ять років їх випуск за всіма формами навчання та освітньо-кваліфікаційними рівнями становив **27 056** осіб: бакалаврів – **14 204**, спеціалістів – **9 344**, магістрів – **3 508** осіб.

За результатами державної атестації якісні оцінки отримали **76,1 %** бакалаврів (2014 рік – **74,5 %**), **85,8 %** спеціалістів (2014 рік – **86,6 %**) і **94,3 %** магістрів (2014 рік – **94,3 %**).

За денною формою навчання у 2015 році **дипломи з відзнакою** отримали **8,4 %** бакалаврів, **20,8 %** спеціалістів та **39,5 %** магістрів. Найкращі результати показали випускники факультетів ГФ, ЕТФ та ФБ.

Кадрову роботу в університеті протягом звітного періоду було спрямовано на підвищення наукового рівня викладачів і науковців, залучення до викладацької і наукової діяльності спеціалістів вищої кваліфікації та талановитої молоді.

Ректорат приділяє велику увагу кадровому складу викладачів, їх матеріального стану та соціальних проблем.

У навчальному процесі приймають участь **866** викладачів, з них: **795** – штатні викладачі; **50** – сторонні сумісники; **21** – внутрішні сумісники.

Ці **866** осіб розподіляються:

- **159** професорів, з них **132** – штатні;
- **345** доцентів, з них **324** – штатні;
- **362** інших категорій викладачів, з них **339** – штатні.

**Збільшилась частка докторів наук віком до 50 років**, а також **кандидатів наук віком до 40 років**. Докторів наук віком до 50 років – **20,2 %**, кандидатів наук віком до 40 років – **34 %**.

В університеті **приділяється увага мовній підготовці викладачів**, що буде сприяти їх більшій мобільності.

У 2015 році **проведено вісім конференцій і семінарів** з вищої освіти і гуманітарних проблем.

Організація науково-методичного забезпечення спрямована на підвищення якості навчальної літератури.

За звітний період видано (інформація надана на 01.11.2015) **32** підручника, **197** навчальних посібників, **270** найменувань методичних рекомендацій.

Щодня бібліотеку відвідують понад **2 000** осіб. У період сесій – до **2 500** осіб. Книжковий фонд складає близько **1,3** млн. примірників, книговидача сягає **1,5** млн. примірників, відвідуваність складає близько **1** млн. читачів.

За 2015 рік отримано **12 011** примірників на загальну суму **182 825** грн.

Сьогодні **бібліотека університету змінює свою стратегію**: від володіння інформаційними ресурсами – до організації оперативного доступу до них. Доступ до **інформаційних ресурсів бібліотеки забезпечують 36** комп'ютерів. Електронний каталог складають близько **590 000** записів, в тому числі понад **19 000** внесено за звітний період.

Фонд електронної читальної зали за звітний період поповнився на **166** носіїв інформації, і в цілому складає **2 184** носія. Фонд мережевих електронних видань – **623**.

Виконано роботу по популяризації Internet-ресурсів бібліотеки. У репозитарії Національного гірничого університету (<http://ir.nmu.org.ua>) розміщено понад **145 932** тис. видань та статей (**37 138** – у 2015 р.). Репозитарій користується підвищеним попитом. До нього звертаються жителі Бразилії, Мексики, Іспанії, Канади, Туреччини та багатьох інших країн світу.

На сьогодні **100 %** персональних **комп'ютерів** підключено до **корпоративної мережі університету** з доступом до Української науково-освітньої телекомунікаційної мережі УРАН, мережі Internet, Європейської науково-освітньої мережі GEANT. Гарантована швидкість доступу до вказаних мереж зросла у **10** разів.

Суттєво оновлено **офіційний web-сайт НГУ, web-сайти структурних підрозділів, наукових видань та web-репозитарій** навчальних і наукових видань університету.

В університеті відбувається **стале зростання кількісного й якісного рівня оснащення засобами обчислювальної техніки**. Комп'ютери з сучасними процесорами складають майже **70 %** від загального парку комп'ютерів. У навчальному процесі використовуються **1 709** комп'ютерів, що на **23 %** більше, ніж у 2011 році.

У 2015 році на **12 %** збільшилась загальна кількість комп'ютерних класів (до **57** аудиторій). Контактний час для навчальних цілей за звітний період збільшився на **7 %** й склав майже **1 млн. 40** годин. Добрим прикладом у цьому сенсі може бути переобладнання аудиторії 3/26 на кафедрі ЕКІТ із заміною **20** комп'ютерів.

Основні бази практик: **в Україні й за кордоном.**

## РЕЗУЛЬТАТИ ПРИЙОМУ

Запропоновані зміни в алгоритмі прийому суттєво вплинули на критерії, на підставі яких абітурієнт обирає вищий навчальний заклад і напрям підготовки.

**Університет отримав загалом 14 870** заяв і традиційно посів **друге місце** серед вищих навчальних закладів південно-східного регіону.

За **показником середнього конкурсу на місця державного замовлення** ступеня бакалавра НГУ зайняв **друге місце** серед вишів Дніпропетровщини (**10,95** осіб/місце) і має **високий рейтинг серед провідних технічних університетів країни** (рис. 2).

На конкурсній основі гірничому університету в поточному році надано **994** місця державного замовлення для підготовки фахівців за ступенем бакалавра денної та **71** місце заочної форми навчання.

НГУ повністю виконав державне замовлення прийому вступників за ступенем бакалавра.



**Рис. 2. Загальний конкурс на держбюджетні місця денної форми навчання**

У рамках ліцензії за договорами зараховано **503** особи на денну форму навчання, **290** осіб – на заочну та **17** осіб – на вечірню форму навчання.

**Прийом спеціалістів та магістрів** за результатами прийому 2015 року виконано. *Магістратура*: прийнято на денну форму (бюджет) **251** особу. *ОКР "спеціаліст"*: прийнято на денну форму (бюджет) **371** особу.

Завдяки зусиллям факультетів, провідних кафедр і фахівців Приймальної комісії державне замовлення в НГУ та структурних підрозділах виконано у повному обсязі.

На період становлення нових виробництв країни потрібно на **3-5** років зберігати прийом випускників технікумів (коледжів) на гостродефіцитні інженерні спеціальності за скороченими програмами.

## НАУКОВА ТА ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ

Науковцями університету виконуються важливі для економіки країни науково-дослідні роботи.

Продовжується плідна співпраця з ПАТ «ДТЕК Павлоградвугілля». У 2015 році на замовлення компанії виконувались **10** НДР.

Візитівкою університету мають стати успішно реалізовані наукові проекти.

Просуванню проектів університету сприяють партнерські відносини з відповідними компаніями, участь у міжнародних виставках.

*Журнал «Науковий вісник»* позиціонується як «міждисциплінарний науково-технічний», що відрізняє його від багатьох більш спеціалізованих.

Редакція працює разом з авторами над тим, аби журнал демонстрував зростання індексу цитування.

*Журнал «Економічний вісник НГУ»* успішно пройшов перереєстрацію.

Традиційно у видавництві CRC Press / Balkema друкувалися у 2015 році збірники наукових праць.

Протягом звітного періоду співробітниками опубліковано **44** монографії.

Колективами науковців НГУ продовжувалась робота з підготовки заявок на участь у програмі ЄС з досліджень та інноваційної діяльності – «Горизонт 2020». Підготовлено **6** заявок на участь у міжнародних наукових проектах, у яких Національний гірничий університет виступав у якості партнера. Активну участь у роботі колективів узяли науковці кафедр екології, підземної розробки родовищ, відкритих гірничих робіт, збагачення корисних копалин, економіки підприємства.

В НГУ захищено **22** кандидатських і **5** докторських дисертацій (рис.3).

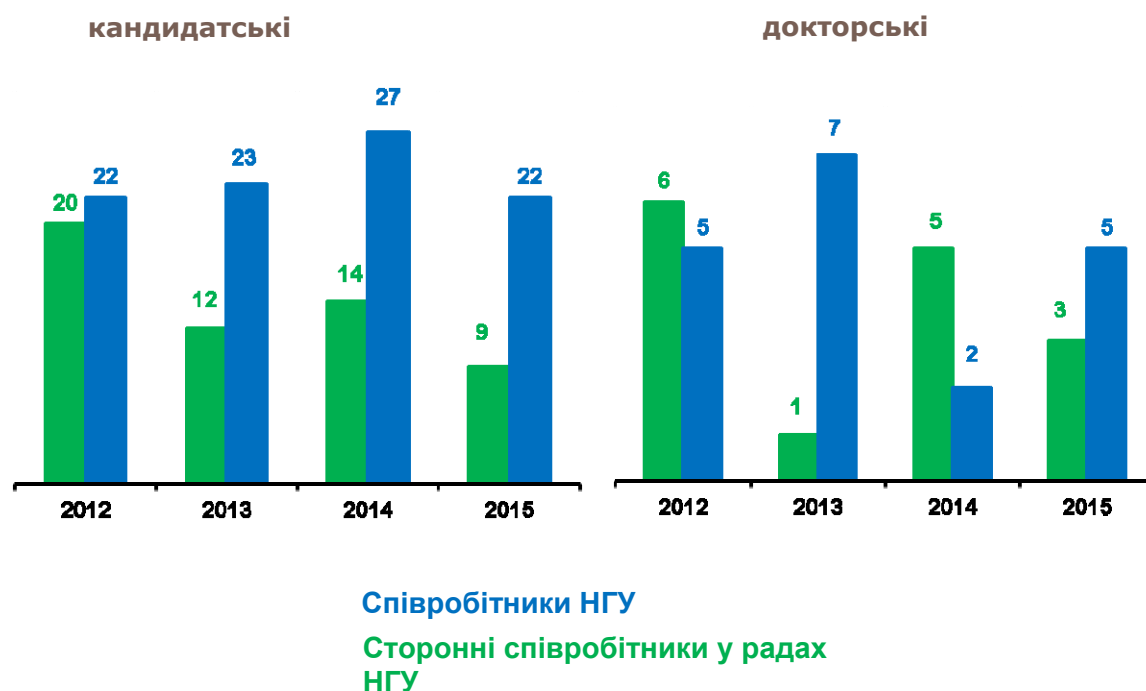


Рис. 3. Захист дисертацій

У процесі моніторингу підтримуються чинними **390** патентів.

За ініціативи Центру інноваційного розвитку та бізнес-інкубатора НГУ створено та презентовано **модель формування підприємницької культури студентів**.

За участю ІТ-компаній Дніпропетровщини реалізується проект **створення студентського коворкінг-центру інновацій**.

**147** студентів університету взяли участь у **20** наукових конференціях, семінарах, симпозіумах.

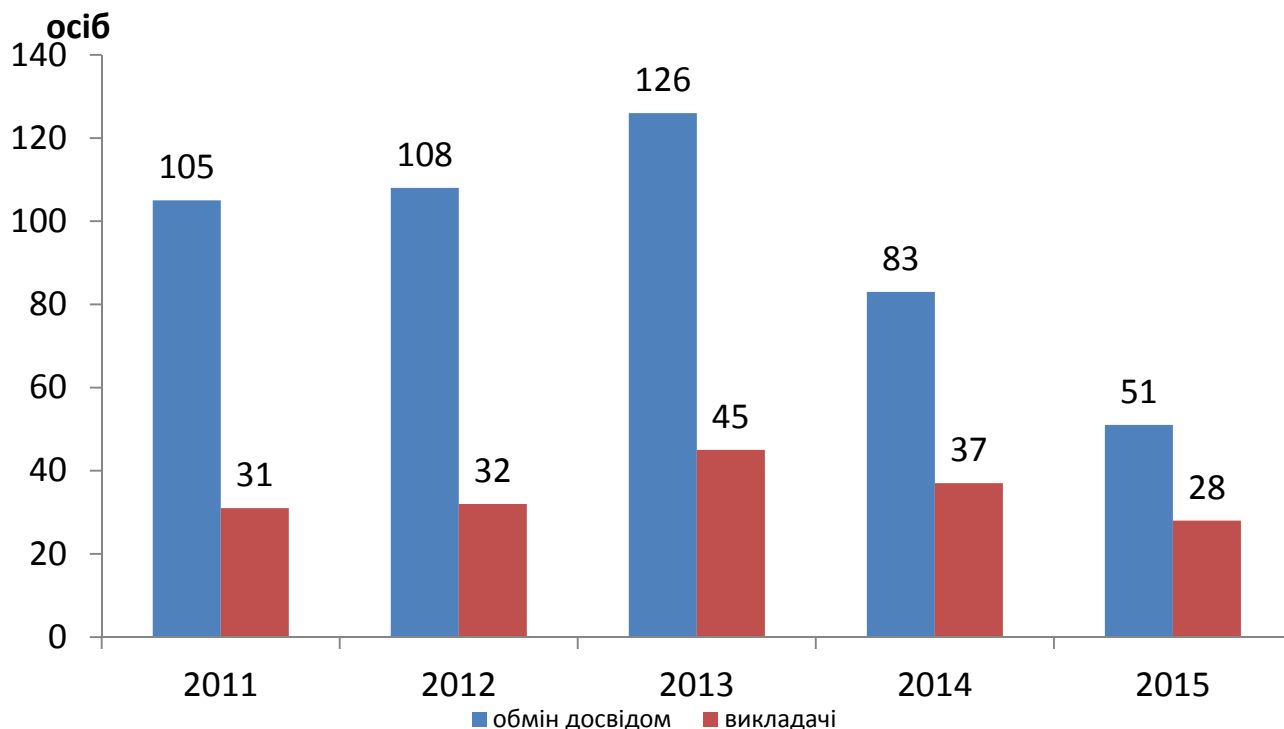
В аспірантурі навчаються **114** аспірантів, з них **105** – з відривом від виробництва. Зараховано **39** аспірантів. Докторантура налічує **7** докторантів.

Щороку Благодійний фонд підтримки наукової молоді університету підтримує талановитих учених (переважним чином аспірантів. За достроковий захист дисертації стипендії отримали також Вадим Соцков і Костянтин Ганушевич.

## МІЖНАРОДНА ДІЯЛЬНІСТЬ

Університет активно підтримує членство в **15** міжнародних освітянських та наукових організаціях.

Створено мережу надійних закордонних партнерів (рис. 4.).



**Рис. 4. Кількість іноземних спеціалістів, які працювали в НГУ**

Створено систему отримання подвійних магістерських дипломів з **НТУ «КГМА»** і **ВБШВ**.

Університет був співвиконавцем **7** міжнародних наукових і **22** освітніх проектів, більше **40** міжнародних програм.

Одним з найбільш вагомих досягнень НГУ в міжнародній діяльності можна вважати виконання спеціалістами ІЕ і ІЕЕ (ФІТ) **трьох проектів за програмою ТЕМПУС**.

З жовтня 2015 року факультет інформаційних технологій НГУ спільно з **17** університетами Польщі, Німеччини, Греції, Нідерландів та України є співвиконавцем нового проекту за програмою «Еразмус+» (спадкоємець програми ТЕМПУС) «Система забезпечення якості освіти в Україні: розвиток на основі стандартів та принципів керування Європейської Асоціації забезпечення якості вищої освіти».

Університет є учасником міжнародних проектів за програмою «ЕРАЗМУС+», що отримали фінансування на 2016 рік. Це дасть можливість за **напрямом «Кредитна мобільність» 12** студентам НГУ пройти навчання протягом семестру, а **12** викладачам – стажування у провідних європейських університетах за кошти Європейського Союзу.

Отримано грант **DAAD** на виконання спільного з **ТУ «ФГА»** освітнього проекту «Біотехнології в гірництві – інтеграція нових технологій в освітню практику» (термін виконання 2015–2018 роки; координатори від НГУ – доц. Ковров О.С., доц. Клімкіна І.І.).

За підтримки Британської Ради в Україні в НГУ стартував **трирічний проект «Англійська для університетів»**, до якого залучено **32** викладача університету (підтверджено знання мови на рівні **С1**).

**Інститут** активно працює над підготовкою та поданням проектних заявок на отримання фінансування наукових і освітніх проектів. Розроблено та подано **31** проектну заявку за програмами «**Горизонт – 2020**» та «**Еразмус+**».

З метою подальшого підвищення якості освіти в НГУ на кафедрах та в культурно-лінгвістичних центрах системну викладацьку роботу здійснюють спеціалісти з провідних ВНЗ і установ Німеччини, Польщі, США, Великої Британії.

Університет бере участь у заходах постійно діючого **Всесвітнього Форуму університетів ресурсів зі сталого розвитку (WFURS)**.

Представники гірничого університету **взяли участь у роботі більше 10 міжнародних конгресів, симпозіумів, конференцій, семінарів, виставок**, на яких презентовано здобутки НГУ.



В університеті у 2015 році навчаються **170** іноземних громадян, працюють *вісім* лінгвістично-культурних центрів. За роки існування в центрах пройшли підготовку і отримали сертифікати більше **12 000** слухачів.

Загальні фінансові показники діяльності структурних підрозділів ННЦ міжнародного співробітництва за 2015 рік склали **7 465 630 грн.**, а з урахуванням фінансових надходжень у сферах міжнародної діяльності кафедр і факультетів – **11 446 630 грн.**

## ГУМАНІТАРНА СФЕРА ТА ВИХОВАННЯ

В університеті діє ефективна організаційна структура з гуманітарної освіти та виховної роботи. Провідним центром гуманітарно-виховної роботи на загальноуніверситетському рівні виступає *кафедра історії та політичної теорії* (завідувач – доцент Г.Л. Первий) та *Інститут гуманітарних проблем НГУ* ім. Героя України академіка П. Т. Тронька (директор – професор В.Ю. Пушкін).

Особливо плідно й активно діє Центр культури української мови ім. О.Гончара, в рамках роботи якого організовується систематичне відвідування студентами мистецьких заходів.

*Народний музей історії ім. О.М. Поля* взяв участь (вересень) у IV Всеукраїнському музейному фестивалі.

*Кафедрою філософії* (завідувач – професор Ю. О. Шабанова) протягом 2015 року удосконалювалися наукові основи теорії і практики гуманітарної освіти. При кафедрі активно працює Лабораторія гуманної педагогіки.

*Центр естетичного розвитку* поглиблює просвітницьку роботу та впроваджує дослідницьку форму діяльності.

*Міжнародний Центр інженерної педагогіки* при кафедрі філософії діє в рамках спільного проекту з Міжнародним товариством інженерної педагогіки (м. Відень, Австрія) і дає можливість викладачам НГУ підвищити педагогічну майстерність.

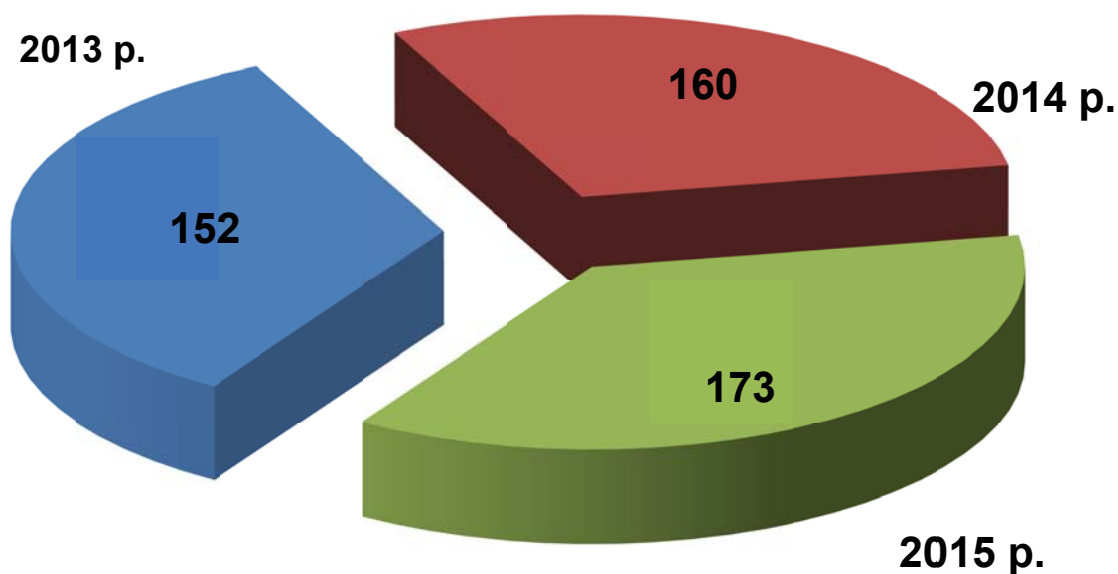
*Культурно-освітній центр НГУ* (директор – Н. В. Луценко) активно працює над виявленням та підтримкою талановитих студентів.

Чоловічий народний ансамбль «Обертон» гірничого університету успішно виступив на XXI Міжнародному фестивалі-конкурсі хорового мистецтва «Южная Пальмира – 2015», що проходив у місті Одеса, і посів перше місце серед однорідних колективів.

*Кафедрою фізичного виховання* (завідувач – В. М. Вілянський) протягом 2015 р. проводилася активна спортивно-масова робота. Команди – представники НГУ взяли участь у **23** міських та обласних змаганнях, виборовши **163** призових

міся. За звітний період на базі університету проведено **25** спортивно-масових заходів, участь в яких взяли понад **3000** студентів та співробітників університету. (рис. 5.).

Сьогодні до складу збірних команд НГУ з видів спорту входять близько **350** спортсменів (**26** команд).



**Рис. 5. Студенти-переможці спортивних змагань міського та обласного рівнів**

Сучасна студентська молодь НГУ виступає активним та повноправним партнером адміністрації в освітньому процесі. Відбулися важливі зміни в самій системі студентського самоврядування університету відповідно до положень нової редакції Закону України «Про вищу освіту».

Важливою складовою самоврядування в університеті є добровільні об'єднання студентської молоді за уподобаннями – студентські ініціативи.

Важливою ланкою у реалізації молодіжної політики та у сфері гуманітарної освіти і виховання виступають факультети.

## СОЦІОЛОГІЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ

### *Тема: Громадянська свідомість студентів*

Центр соціологічного аудиту виконує соціологічне дослідження методом анкетного опитування студентів.

**ВИСНОВКИ.** Студенти університету відкриті до будь-яких організаційних форм зі сприяння росту патріотизму (рис. 6).

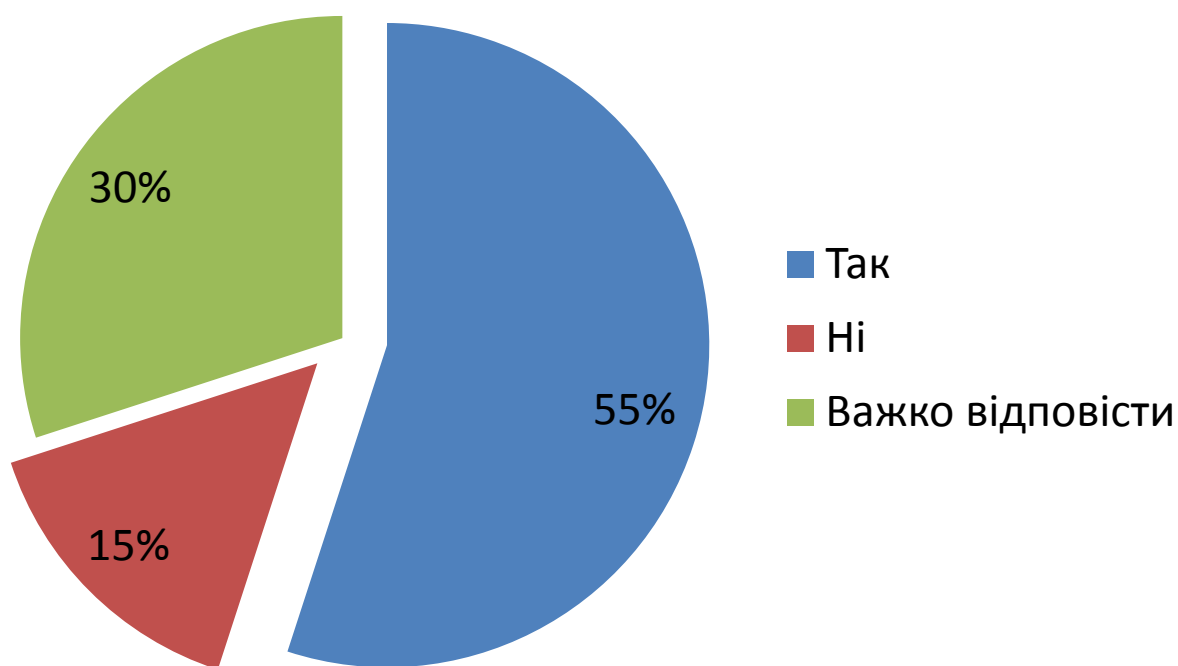


Рис. 6. Розподіл відповідей на запитання «Чи вважаєте Ви себе патріотом України?» (у % від загальної кількості опитаних)

На рівні масових заходів слід врахувати подані студентами ідеї розвитку високої соціальної активності, громадянської відповідальності, духовності, необхідно планомірно як на рівні масових заходів, студентських ініціатив, так і в межах викладання соціально-гуманітарних дисциплін, формувати майбутнього громадянина з чіткою громадянською позицією, національною ідеєю.

### *Тема: Правова культура та правова свідомість студентів*

**ВИСНОВКИ.** Спостерігається **високий рівень зацікавленості** у правових питаннях, усвідомлення необхідності володіння правовою інформацією, що потрібна у різних сферах життя. З іншого боку, наявним є **високий рівень правового нігілізму та інфантилізму**. Велика частина студентів, спостерігаючи, як нехтують законами інші, абсолютно усвідомлено вже йшла (або й далі піде) на порушення закону. **Терміново слід звернути увагу на «довиховання» студентів, прищеплення їм високоморальних соціально-правових якостей.**

## **ФІНАНСОВО-ГОСПОДАРСЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ**

Фінансово-економічний стан країни позначився на фінансово-економічній діяльності університету в 2015 році. **Підвищення витрат** на комунальні послуги й енергоносії, **зменшення доходів** університету, **неможливість отримання** доходів від розміщення коштів на депозитних рахунках створили реальні загрози життєдіяльності університету.

У січні 2015 року Вчена рада прийняла рішення щодо **радикального зменшення витрат**.

**Зменшено витрати** на заробітну плату, значно **скорочено** надбавки, знято заохочення працівників, які отримали почесні звання університету, **зменшено** до мінімуму доплати бібліотекарям, завідувачам лабораторій, методистам, **скорочено** штати на **81** одиницю, **зменшено** витрати на ремонтні роботи, відрядження, утримання господарчих підрозділів тощо.

У цілому **зменшено витратну частину бюджету** за 2015 рік (порівняно 2014 роком) на **5,8** млн. грн. Але цього недостатньо!

**Бюджет університету за 2015 рік (рис. Ф-1)** – близько **194,4** млн. грн. (видатки всіх джерел), що порівняно з 2014 роком більше на **16,3** млн. грн. (**загальний бюджет** збільшено на **1,1** млн. грн., **спеціальний** – на **1,9** млн. грн.).

**Індексацію заробітної плати** проведено в межах кошторисних призначень (**частково**).

**Індексацію стипендії** проведено за січень-червень у повному обсязі.

На **комунальні послуги й енергоносії** в поточному році у цілому необхідно витратити **21,4** млн. грн. (порівняно з 2011 р. витрати збільшено на **87,7** %).

Формування спеціального фонду 2015 року здійснюється, в основному, за рахунок платного навчання (**47,8** млн. грн.), що недостатньо.

Свій внесок у поліпшення фінансового стану зробили, насамперед, Міжгалузевий інститут безперервної освіти, госпрозрахункові підрозділи, студмістечко. З хорошими показниками працює Німецько-Український культурний центр.

Завдяки і нашій наполегливій роботі *запрацював новий механізм розміщення тимчасово вільних коштів на депозитних рахунках у Державних банках*. Університет скористався цією можливістю, відкрив рахунок і пройшов непросту процедуру розміщення вкладу лише на 2 місяця (до кінця фінансового року). Ми плануємо отримати додатково до 150 тис. грн.

#### **Маємо висновки:**

1. Незважаючи на певні фінансові труднощі, складну політичну й економічну ситуацію в країні, в 2015 році забезпечено стабільне існування і розвиток університету.

2. У складних умовах недостатнього фінансування університет зберіг традиції соціальної підтримки студентів і працівників, витративши на це у 2015 році **2 млн. 570,7 тис. грн**, у т.ч.:

- надбавки	– 1 млн. <b>657,3 тис. грн.</b>
- матеріальна допомога та преміювання співробітників	– <b>737,6 т. грн.</b>
студентів	– <b>175,8 т. грн.</b>

3. Забезпечено задовільне утримання та поточний ремонт гуртожитків університету, де кожного навчального року мешкають близько **2 500-3 000** студентів.

4. Відновлено проведення геодезичних практик на території оздоровчо-спортивного комплексу «Гірник», де студенти поєднують навчання і активний відпочинок.

5. З метою подальшої популяризації відпочинку в комплексі «Гірник» виконано капітальний ремонт **14** номерів, обладнаних душовими і туалетами. Цю роботу буде продовжено.

### **НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ РЕКТОРА**

*Педагогічна діяльність*: завідувач кафедри систем електропостачання, професор; навчальне навантаження – лекції з дисципліни «Перехідні процеси в системах електропостачання»; курсове і дипломне проектування; відвідання занять (обсяг – до **400** годин на рік).

## ВИСНОВКИ

1. Сучасність вимагає від університетів бути інноваційними та дослідницькими, *не концентруватися на передаванні знань з минулого*.

В умовах глобалізації важливою для діяльності університету стає трансляція глобальних підходів, ідей, технологій.

2. Важливо забезпечити **використання потенціалу інтелектуальної власності та реалізацію ефективних механізмів її комерціалізації**. Можливі структури для цього створено в гірничому університеті. Інфраструктуру, законодавство, державну політику потрібно повернути в бік структурної модернізації та кадрового оновлення країни. Тільки за цих умов наука й інновації придуть в економіку.

3. **Подальший євроінтеграційний процес** передбачає серйозні виклики, пов'язані з проведенням глибоких соціально-економічних реформ та радикальних інституційних перетворень в Україні.

Мета для нашого студента – **знайти достойну роботу**, для професора і викладача гірничого університету – **навчати так**, щоб студент отримав цю роботу. В нашому університеті необхідно закріпити усвідомлення: **тільки висока академічна культура викладачів забезпечить високу якість освіти**. Це – їх особиста відповідальність.

4. **Сьогодні перед Національним гірничим університетом постає головне завдання** – розвиток НГУ як визнаного в світі науково-освітнього центру системних знань, актуальних наукових досліджень відповідно до місії університету.

5. Для університету **актуальними і надзвичайно важливими є докорінна зміна технології навчання**. Наголос на принцип: студенти навчаються використовувати знання в конкретних робочих ситуаціях, що здійснюється за рахунок особливої організації навчального процесу, виконання кафедрами актуальних наукових досліджень, розвинутих зв'язків з високотехнологічним виробництвом і бізнесом.

6. У зв'язку з рішенням МОН щодо оприлюднення дисертацій гірничому університету **необхідно створити** відповідну базу даних: мати технічні засоби, розробити програмне забезпечення для виявлення плагіату в дисертаціях та кваліфікаційних роботах студентів.

**7.** Наші кроки на шляху **європейської акредитації гірничого університету** сьогодні здійснюються за активної позиції випускових технологічних кафедр, розвитку міжнародної кооперації з інституціями Франції, Німеччини та Польщі.

**8.** Отримана університетом **фінансово-господарська автономія** вимагає більш дієвої участі кафедр і спеціалізованих лабораторій у розвитку кооперації з бізнесом.

**9. Перспективи розвитку** Національного гірничого університету полягають у підвищенні якості освіти на рівні визнаних стандартів, інтеграції до світового освітньо-наукового простору. Університет за таких умов буде здатним забезпечувати проривні зміни в Україні у відповідних галузях знань, мотивувати студентів та співробітників до високих цілей і європейських стандартів життя.

**10. Реальне підвищення якості освіти та успішність** випускників гірничого університету на сучасному ринку праці залежать від їх **рівня самовдосконалення, комунікабельності й цілеспрямованості**. Одна з важливих складових цього досягнення – рівень знань з іноземної мови та набуття практичних навичок використовувати знання.

**11. Позичіонування гірничого університету в світовому освітньому просторі** (рейтинги «Топ-200 Україна» – ЮНЕСКО, «Webometrix», QS World University Ranking) свідчить про підвищення дієвості всіх підрозділів НГУ.

**12. Університет буде розвивати** ті складові патріотичного виховання нашої студентської і наукової молоді, що формують почуття гордості за свою країну, відповідальність за державу, особисту причетність до її долі, готовність змінити життя на краще.

**13. Сьогодні в країні ще існує** висока вірогідність проявів тероризму та бандитизму. Тому університет буде і в подальшому здійснювати необхідні заходи забезпечення належного рівня безпеки, контролю та взаємодії різних структур, захисту та надання допомоги нашим студентам і співробітникам.

**14.** У складних умовах сьогодення Національний гірничий університет має працювати як **єдина творча команда однопумців**, виконуючи складні завдання реформування вищої освіти відповідно до нового законодавства й забезпечення життєдіяльності НГУ.

Для нас Україна як суверенна, розвинута і благополучна країна з високими стандартами життя – **головний пріоритет**. Кожен з нас – студенти, викладачі, професура, науковці, співробітники – має внести **свій внесок в її становлення і розвиток**. Це здійснить сучасний Національний гірничий університет, для якого ключовий принцип діяльності – «НГУ – відповідність Часу!».

Дякую за увагу!